

Під церковний осуд потрапляли й групові сексуальні практики. Наприклад, німецький імператор Генріх IV ледь не позбувся корони, оскільки про нього ширилися чутки, що він вчиняє оргії та примушує у них брати участь свою дружину – Євпраксію Всеволодівну [1, 197].

Церковна нетерпимість до сексу та його проявів підсилювалася й діяльністю єретичних організацій, які влаштовували «чорні меси» (у переважній кількості – оргії) та будували своє вчення на «сексуальній енергії». Прояви такого роду єресі посилювало ненависть «ревнителів віри» до усього, що було пов'язане з «любовними втіхами» [5, 68].

Отже, наприкінці X ст. на початку XI ст. в римській церкві розпочалися стрімкі перетворення, які орієнтувалися на очищення її від «гріха» та посилення авторитету у суспільстві. Ключійський рух за встановлення порядку у монастирях, переріс у масштабні Григоріанські реформи, які значно вплинули на статеві стосунки, оскільки орієнтувалися на їхнє впорядкування та покращення морально-етичного рівня суспільства. Григоріанська реформа змінила ставлення до шлюбу, сексу, цнотливості, гомосексуалізму та сексуальні девіації.

Список використаної літератури

1. Brewer D. S. Sexual culture in the Literature of Medieval Britain / D. S. Brewer. – Cambridge, 2014. – 183 с.
2. Brundage J. Law, sex and Christian society in Medieval Europe / J. Brundage. – Лондон, 1990. – 635 с.
3. Корбен А. История тела в 3- томах. Том 1. От Ренессанса до эпохи Просвещения / А. Корбен. – М.: АСТ, 2010. – 345 с.
4. Ле Гофф Ж. История тела в Средние века / Ж. Ле Гофф, Н. Трюон. – М., 2008. – 192 с.
5. Найчук А. В. Вплив християнських догматів на соціально-політичне життя середньовіччя / А. В. Найчук // Політичний вісник. – Вип. 57. – С. 62–72.

Науковий керівник: к.і.н, доцент Лисиця Л. Г.

Попов М. М.

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

ОЗБРОЄННЯ ТА ОБМУНДИРУВАННЯ ГРЕНАДЕРІВ ІМПЕРАТОРСЬКОЇ ГВАРДІЇ

Піші гренадери, яких Бонапарт називав «старими буркотунами» були найкращими солдатами та гордістю гвардії. Гренадери пройшли всю Європу від Іспанії до Росії. Навіть їхня присутність вселяла у французьку армію стійкість та впевненість у перемозі. Метою цієї статті буде висвітлення особливостей озброєння та спорядження наполеонівської старої гвардії.

Обмундирування піших гренадерів мало спільні риси з уніформою лінійних полків французької армії. Звичайно, гвардійці також були підвладні тенденціям військової моди, проте їхні мундири завжди зберігали елегантний та запам'ятовуючий стиль. Піші гренадери пишалися та дорожили своїм мундиром та вдягали парадну форму не тільки на свята, але й під час генеральних битв.

Піші гренадери імператорської старої гвардії зберегли довгі мундири «французького крою», введені королівським регламентом ще в 1786 р. Хоча в 1812 р. регламент Бардена закріпив введення нового мундиру для всіх армійських частин, стара гвардія зберегла «старий стиль». Обмундирування гвардійців відрізнялося не лише старомодний кроєм, характерним для XVIII ст., але й кращою якістю. Окрім цього, гренадери мали запасний мундир, призначений для походів (він не відрізнявся від парадного). У 1807 р. мундир гренадера було оновлено. Фалди стали короче та вужче, зник синій трикутник між червоними відворотами, а білі лацкани стали ширше та коротше [1, 121].

Піхотна напівшабля з характерною гренадерською формою та гравіюванням мала латунний ефес та дерев'яне руків'я, обтягнуте шкірою та проволокою. Довжина не перебільшувала 600 мм. Напівшабля старої гвардії була довшою та дорожче прикрашеною, ніж у лінійних піхотинців. На руків'я зброї навішувався оксамитовий темляк. Піхви виготовляли з дерева, оббите чорною шкірою та з латунною каймою. Навколо леза намотувався шматок тканини, який заважав потраплянню небажаної вологи. Перев'язь напівшаблі виготовлялася з

білої шкіри з карманами для піхов та багнета. Піхви кріпилися в спеціальні кармани та застібувалися шпеньками. Перев'язь вдягали через праве плече, пропускаючи її через еполет [2, 48].

Піші гренадери імператорської армії були озброєні мушкетами зразка 1777 р. (модифікованими в 1801 р.). Калібр мушкету складав 17,5 мм, загальна довжина стволу 1520 мм, вага 4,6 – 4,65 кг. Дальність пострілу коливалася між 280 та 300 кроками (приб. 200 м). Рушниця старої гвардії відрізнялася від рушниць інших підрозділів латунною, а не залізною каймою. Багнет був тригранний, а його довжина складала 465 мм [3, 80].

Патронна сумка гренадерів вирізнялася об'ємом та ефективністю. Кришка патронної сумки піших гренадерів прикрашалася латунним зображенням орла в короні. Усередину сумки вставлявся дерев'яний блок з отворами для патронів, а на передній стінці, під кришкою, пришивався карман для додаткових деталей мушкета та запасного кресала. Перев'язь патронних сумок виготовлялася з білої шкіри. До неї кріпився ремінець, який скріплював патронну сумку з перев'яззю напівшаблі. Під час походу кришка патронної сумки накривалася чохлам.

Гвардійський ранець з дубленої телячої шкіри (хутром назовні) гренадери носили на двох плечових ременях. З 1811 р. в гвардії були введені більш об'ємні, ніж у лінійних полків, ранці. У ранці вміщувалося усе особисте майно гренадера. Проте, уніфікованих форм для похідних фляг – не було [4, 98].

Еполети рядового гренадера були виготовлені з червоного галуна, та оздоблені смугами та шерстяною бахромою багрового кольору. Еполети піддягали від контр-погон та застібали біля комірця невеликим гудзиком. Шеврони же були розгорнуті кутом догори та свідчили кількість років на службі. (один шеврон – 10 років, два – 15, три – 20). У розрізі між лацканами гренадерського мундира виднівся суконний жилет, застібнутий маленькими гудзиками. Прорізи на карманах жилета прикривалися трикутними клапанами. До нижньої частини патронної сумки кріпилася трьома ремінцями фуражна шапка з темно-синього сукна. Червоні відвороти фалд мундиру прикрашали вишитими помаранчевою ниткою зображення гранатів.

Гвардійську шинель виготовляли з темно-синього сукна, та застібалася на 2 ряди по 8 мідних гудзиків. На шинель застібали зняті з мундира старі еполети, та нашивали шеврони за службу. При парадній формі шинель скатували та прикріплювали поверх ранця [1, 134].

Найяскравішим елементом мундиру гренадера старої імператорської гвардії, який підкреслював їх особливий статус була висока хутряна шапка. Чорне чи темно-коричневе хутро ковпака шапки розчісували до низу, відкриваючи червону сукняну вставку. Спочатку вершину шапки прикрашали хрестом з білого галуна, але з 1808 р. – вишитим зображенням гранати з дев'ятьма вогниками. Каркас шапки (спереду – 350 мм, ззаду – 270 мм) виготовлявся з цупкої шкіри. З лівої сторони до шапки кріпився помпон-кокарда з імперським орлом. За кокарду чіпляли червоний султан з пір'я півня [4, 125].

Уніформа сержантів піших гренадерів традиційно відрізнялася від рядових великою кількістю золотих елементів та прикрас на мундирі. Поля червоних еполет обшивалися золотими галунами. Темляк напівшаблі був червоним хутряним з домішкою золота в бахромі. Гренаду (до 1808 р. – хрест) на багряній вершині шапки вишивали не білими, а золотими нитями. Плетений етишкет на шапці був вишитий червоним та золотим візерунком. До 1812 р. лише унтер-офіцери зберегли сюртук, який був схожий за кроєм з парадним мундиром, але який був однокім, без лацканів, які застібалися на дев'ять великих формованих гудзиків. Сюртук можна була носити при похідній формі та під час поодиноких виходів у місто [1, 149].

Отже, озброєння та спорядження гренадера старої імператорської гвардії демонструє велич та поважність французького війська доби Наполеонівських війн. Цей підрозділ вирізнявся не лише небаченою звитягою, але й особливим мундиром.

Список використаної літератури

1. Соколов О. В. Армия Наполеона / О. В. Соколов. – СПб.: Империя, 1999. – 592 с.
2. Lachouque H. The Anatomy of Glory: Napoleon and His Guard / H. Lachouque // Pen and Sword. – №5, 2017. – С.45–61.

3. Haythornthwaite P. Napoleon's Guard Infantry / P. Haythornthwaite // Bloomsbury Publishing. – №1. – 2012. – С. 78–94.
4. Headley J. The Imperial Guard of Napoleon: From Marengo to Waterloo / J. Headley. – London, 2003. – 420 с.
5. Раков Д. К. К вопросу об истории и униформе полка фузилер-гренадёр Императорской гвардии (1806–1814 гг.) / Д. К. Раков // Актуальные вопросы исторической науки. – № 3. – 2018. – С. 54 – 69.
6. Земцов В. Н. Гвардия Наполеона в Москве 14–16 сентября 1812 г. / В. Н. Земцов // Отечественная война. 1812. – М., 2018. – С. 111–134.

Науковий керівник: к.і.н, доцент Кіреєва В. О.

Постоєнко В. С.

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

ЛОЛА МОНТЕЗ – ТАНЦІВНИЦЯ ТА АВАНТЮРИСТКА ХІХ СТ.

ХІХ століття було досить багатим на куртизанок, екзотичних танцівниць, авантюристок. Всі ці іпостасі відбилися в одній постаті – Лолі Монтез. Ця жінка володіла бурхливим темпераментом та незвичним норовом як для жінки того часу [5].

Життя Елізабет Розани Джилберт можна порівняти із пригодницьким романом. Дівчинка народилася 1821 р. в Ірландії у сім'ї військового та домогосподарки. Коли дівчинці виповнилося два роки, її батьки переїхали до Індії. Через три роки мати відправила дитину подалі від себе, до Англії. У 16-річному віці дівчина вийшла заміж за офіцера і втекла із коханим до Калькутти.

Індія спокушала дівчину своєю екзотичністю. Там вона і навчилася традиційним індійським танцям. Через кілька років Елізабет потрапила до іспанської Севільї, де старанно продовжила займатися танцями. Наставницею відчайдушної дівчини була літня циганка Долорес. Після її смерті Елізабет Джилберт взяла собі звучний псевдонім Лола Монтез і відправилася підкорювати Лондон [1].

У 1843 р. захоплена публіка британської столиці аплодувала Лолі Монтез. Її запальні іспанські танці були чимось новим для лондонців. Під час танців Лола спеціально піднімала край спідниці чи оголювала плече. Танцівниця видавала себе за іспанку. Але знайшлися жителі Іспанії, які викрили красуню, яка говорила з сильним акцентом, та й танці були не зовсім іспанськими.

Кар'єра Лолі Монтез неодноразово була за крок до краху, але за неї завжди вступалися впливові чоловіки, які були очаровані красунею. Бальзак, Дюма, Дюжар'є – це далеко неповний список відомих особистостей, які були прихильниками Лолі.

Подорожуючи європейськими країнами, Лола Монтез дісталася до Баварії. Коли вона переїхала до Мюнхена, то домоглася аудієнції Людовіка I Баварського. 60-річний король закохався у темпераментну танцівницю і зробив її своєю фавориткою. Лола переселилася в будинок у центрі Мюнхена, монарх дарував коштовності, надсилав листи, в яких освідчувався у коханні [4].

Осліплений коханням до Лолі, Людовік I подарував їй маєток і титул графині Ландсфельд. Але фаворитка продовжувала поводити себе зухвало, ходила в чоловічому наряді із багатом у чобітках, що обурювало консервативну спільноту Мюнхена.

Міністри поставили королю ультиматум: або він висилає Лолу із країни, або вони всім складом йдуть у відставку. Король зробив вибір на користь молоді країни. Студенти Мюнхенського університету намагалися влаштувати демонстрацію проти фаворитки. У відповідь на це, напівоголена жінка вийшла із бокалом в руках, і промовила тост за своїх підданих [2]. У вікна її будинку летіло каміння. Як результат – король закрити університет до наступного семестру. У лютому 1848 р. протести проти порушниці спокою спалахнули з такою силою, що у Лолі був лише один вихід – терміново тікати з країни, а Людовік I зрікся престолу.